

Dziekanat
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
wpłynęło dn. 2018-06-19

podpis l.dz. 990

El. Jurek

Prof. dr hab.n.med.

Łódź, dn. 18.06.2018

Józef Kocur

Recenzja

DZIEKAN
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Prof. zw. dr hab. n. med. Józef Ciszewski

Rozprawy doktorskiej lek. Katarzyny Krajewskiej p.t. "Ocena związku wybranych czynników psychospołecznych z zachowaniami autodestrukcyjnymi u młodzieży".

Podjęcie tej tematyki przez Doktorantkę należy uznać za potrzebne i celowe z powodu narastającego problemu medyczno-społecznego, jakim są zachowania ryzykowne, w tym także autodestrukcyjne, w populacji adolescentów.

Recenzowana praca ma układ i formę typową dla prac doświadczalnych, liczy 129 stron i podzielona jest na 8 rozdziałów.

Wstęp stanowi wprowadzenie w podstawowe zagadnienia dotyczące specyfiki okresu rozwojowego, a cztery pierwsze rozdziały poświęcono analizie problematyki zagrożeń zachowaniami autodestrukcyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów suicydologicznych.

W części empirycznej przedstawiono cele pracy i hipotezy badawcze, opis metod badawczych i charakterystykę badanej grupy a także uzyskane wyniki, które poddano omówieniu i dyskusji, a następnie wykorzystano do sformułowania wniosków.

W części końcowej zamieszczono streszczenie w wersji polsko- i anglojęzycznej, wykaz wykorzystywanego w pracy piśmiennictwa (172 pozycje) oraz spis tabel, rycin a także załączniki.

Przechodząc do oceny rozprawy stwierdzam, że jej tytuł jest adekwatny do zawartych w niej treści, a struktura i układ tematyczny są zgodne z przyjętymi dla tego typu pracy standardami.

Zawarta w części teoretycznej charakterystyka i klasyfikacje zachowań autodestrukcyjnych oraz analiza przyczyn, mechanizmów i uwarunkowań samobójstw w ogóle, a w grupie adolescentów w szczególności, wskazuje na bardzo dobrą znajomość omawianych zagadnień pozwalającą na odpowiednie ukierunkowanie analizowanej problematyki.

Cele pracy i hipotezy badawcze sformułowano klarownie, w ścisłym powiązaniu z tytułem pracy i przedstawioną w części wprowadzającej problematyką. Należałoby precyzyjniej podać liczbę zbadanych osób – z przedstawionych liczbowo danych dość trudno zorientować się, ile ostatecznie osób włączono do badań, a ile wykluczono, zwłaszcza że nie zgadza się liczba przeanalizowanych historii chorób z liczbą osób zakwalifikowanych do badania (524 wobec 576).

Kryteria włączenia i wykluczenia z badań oraz utworzenia grupy porównawczej podano zgodnie z przyjętymi w pracy założeniami i w oparciu o obowiązujące kryteria diagnostyczne.

Analizę statystyczną przeprowadzono za pomocą pakietu statystycznego Statistica 10.0 i nie budzi ona zastrzeżeń.

Wyniki zostały zaprezentowane w formie opisowej w połączeniu z częścią graficzną, składającą się z 3 rycin i 13 tabel.

Na podkreślenie zasługuje szczegółowy opis zawartości prezentowanych tabel, co znacznie ułatwia ocenę i interpretację podanych liczbowo danych oraz wyodrębnienie wyników dotyczących charakterystyki badanej grupy i wyników analiz dotyczących zależności między ocenianymi zjawiskami, co z kolei pozwala na łatwiejsze ustalanie związków przyczynowo-skutkowych zachodzących między określonymi czynnikami psychospołecznymi, a przejawami zachowań autodestrukcyjnych.

W „Omówieniu” wyników Autorka pracy słusznie zwróciła uwagę na znaczenie identyfikacji czynników ryzyka u osób, które dokonywały samouszkodzeń bez intencji samobójczej, ale są zagrożone podjęciem takiej próby oraz na inne czynniki, które mogą wpłynąć na wystąpienie zachowań samobójczych u osób, które nie dokonywały wcześniej aktów autodestrukcji bezpośredniej.

Pozytywnie należy ocenić dokonaną analizę porównawczą wyników badań własnych z wynikami innych badań oraz trafną interpretację wykazanych podobieństw i różnic, co nie było łatwe w związku z dość dużą polaryzacją uzyskiwanych wyników i niejednoznacznością wniosków formułowanych przez różnych badaczy.

Wnioski kończące pracę ujęto w czterech punktach będących syntezą przedstawionych w pracy wyników i ich omówienia oraz stanowiących odpowiedzi na pytania sformułowane w celach pracy oraz pozostające w związku z hipotezami badawczymi. Wydaje się, że we wniosku nr 2 należałoby zastąpić użyte w nim sformułowanie „...stosowanie przemocy” na „...podleganie przemocy”, bo są to terminy o odmiennych znaczeniach.

Piśmiennictwo zostało starannie dobrane pod kątem tematyki i spektrum treściwego, włączono do niego znaczną liczbę prac z ostatnich kilku lat, co pozwala na dokonywanie analiz porównawczych uwzględniających także aktualny stan wiedzy obejmującej poruszaną w pracy problematykę, również z perspektywy krajowej.

Podsumowując: Autorka recenzowanej pracy wykazała się bardzo dobrą znajomością zagadnień objętych tematyką rozprawy, umiejętnie sformułowała cele i założenia badawcze oraz posługiwała się dobrze skonstruowanym narzędziem badawczym w postaci ankiety.

Wyniki zostały przedstawione klarownie, a wyciągnięte z nich wnioski wskazują na opanowanie umiejętności naukowej syntezy.

Na tej podstawie stwierdzam, że rozprawa doktorska lek. Katarzyny Krajewskiej p.t.: „Ocena związku wybranych czynników psychospołecznych z zachowaniami autodestrukcyjnymi u

młodziży” stanowi oryginalne rozwiązanie określonego problemu naukowego, a doktorantka wykazała się odpowiednią wiedzą w swojej dyscyplinie oraz umiejętnością prowadzenia badań naukowych.

Przedkładam zatem Wysokiej Radzie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o dopuszczenie lek. Katarzyny Krajewskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. p. med.
JÓZEF KOCUR
specjalista psychiatra

